

 iMOU-TE CENTRE
AMFITRIÓ

PROFESSORAT

Projecte Educatiu de l'Equip d'Educació Infantil

CEIP Verge dels Desemparats

Oliva. La Safor

Abril de 2022

Aquest text ha estat redactat per l'equip d'Infantil sota licència Creative Commons "Reconeixement - No comercial - No obra derivada"

L'autoria s'ha d'atribuir a l'equip d'Infantil, actualment format per:

- Mercè Malonda
- Vicent Gràcia
- Joan Palmer
- Cristina Pulido
- Cinta Català
- Vanessa Gavila

*Quan se'ns planteja la possibilitat de participar en el projecte **iMou-te** ens va engrescar la idea de poder compartir amb companyes i companys d'altres escoles del País Valencià el nostre projecte.*

Nosaltres hem rebut moltes atencions d'altres escoles que hem visitat, tant al nostre estat com a altres estats d'Europa, i d'alguna manera ens veiem obligats a tornar tants favors rebuts.

Però, ai las! Quan has de posar en ordre tot el teu plantejament didàctic i pedagògic per mostrar-lo als demés, cal un profund procés de reflexió per intentar encabir en una jornada una pràctica pedagògica que s'ha anat gestant al llarg de molts anys.

La nostra intenció és la de compartir: qui comparteix el menjar, els diners, se'n queda amb la meitat, per contra, qui comparteix la informació, se'n queda el doble. I amb aquest tarannà us obrim les portes de la nostra escola, del nostre projecte.

Segur que hi trobareu "peros", com nosaltres en trobem continuament. Això ens fa créixer i avançar.

Gràcies per haver triat la nostra escola. Esperem estar a l'alçaria de les vostres expectatives.

L'equip d'Infantil

Oliva és una ciutat agrícola costanera d'uns 25000 habitants, situada a les comarques centrals del PV. Actualment té 6 escoles. La nostra es va projectar durant la II República, tot i que no va arribar a executar-se. Des de fa uns 30 anys ocupem el que foren les instal·lacions de l'IES Gregori Maians, i des d'aleshores, hem fet diverses reformes i adequacions per intentar que l'ambient siga el més agradable possible.

Podem dir, per començar, que estem en reforma continua. Quasi com la legislació, que va canviant sovint...

Marc Legal

La LOE/LOMCE expressa al seu preàmbul que: *“L'educació és el mitjà més adequat per a construir la personalitat dels joves, desenvolupar al màxim les seues capacitats, formar la seua pròpia identitat personal i configurar la seua comprensió de la realitat, integrant la dimensió cognoscitiva, l'afectiva i l'axiològica (valors de la persona)” ...*

Ens marca una exigència al professorat: *“Els centres i el professorat hauran d'esforçar-se per construir entorns d'aprenentatge rics, motivadors i exigents”...* i d'entre els seus principis generals remarca la necessitat d'oferir una educació de qualitat en igualtat de condicions per tothom, els que ens duu a caminar cap a una escola inclusiva.

Ens demana que actuem amb una metodologia *“...basada en les experiències, les activitats i el joc i s'aplicarà en un ambient d'afecte i confiança, per a potenciar la seua autoestima i integració social”.*

També anomena a l'article 71 (títol 2n) incloure tot l'alumnat en la consecució dels objectius, per la qual cosa hem d'oferir experiències educatives obertes, que tothom tinga al seu abast.

En base a aquesta llei, s'han desenvolupat el decret curricular: 38/2008, de 28 de març, amb els quals s'estableixen el nostre currículum.

Aquest decret comença explicant que *“una Educació Infantil adequada afavoreix el desenvolupament social i emocional, en oferir a la xiqueta i al xiquet l'oportunitat de trobar-se amb altres en un entorn diferent de la família”.*

També orienta la nostra tasca dient que és el *“procés educatiu que inicia el desenvolupament de la personalitat de l'individu. Això suposa atendre de forma adequada totes les dimensions del ser humà, i amb un tractament didàctic globalitzador, on la llengua oral està present en totes les situacions educatives escolars”.*

Ens remarca que *“els professionals de l'Educació Infantil han de conèixer i acompanyar el procés que fa cada xiqueta i cada xiquet...”*

En el preàmbul parla de la necessitat de *“diàleg permanent”* amb les famílies i diu que *“Els continguts educatius de l'EI s'organitzaran en àrees corresponents a àmbits propis de l'experiència i del desenvolupament infantil, i s'aplicaran per mitjà d'unitats globalitzades que tinguen interès i significat...”*

Els mètodes de treball es basaran en les experiències, les activitats que es realitzen entorn dels aprenentatges i el joc, i es desenvoluparan en un ambient d'afecte i confiança, per a potenciar la seua autoestima i integració social”

Tot açò ara canviarà amb la LOMLOE i el nou decret curricular que es despendrà d'ella, però pensem que va a canviar per a millor pel que em vist al real Decret. Però això és una altra idea que mereix ser contada en una altra ocasió.

Marc Teòric

Qualsevol pràctica educativa hauria de tenir darrere un marc teòric.

El nostre model teòric l'hem anat construint al llarg dels anys de la mà del **grup de treball Xucurruc** de l'MRP Escola d'Estiu Marina-Safor del qual formem part. És un model eclèctic bastit amb tots els aspectes que hem recollit amb les formacions que hem fet i que ens han semblat importants:

- **Socio-cognitivisme:** el màxim representant és **Piaget** i l'escola de Ginebra. S'inspiren en **Rousseau** i la seua teoria naturalista, i en que la psicologia infantil és diferent a la de l'adult. A més **Bruner, Ausubel, Wallon i Vigostky** han aprofundit en la dimensió social i cultural de l'educació. Aquestes idees ens donen la possibilitat de seleccionar els estímuls per l'alumnat, el qual podrà interpretar d'acord a experiències anteriors, facilitant la construcció de nous aprenentatges mitjançant un procés de desequilibri i posterior acomodació a la realitat de les seues estructures mentals. El contacte amb els altres l'ajuda a confrontar les idees pròpies.
- **Perspectiva educativa dels projectes de treball.** Seguint l'enfocament de **Fernando Hernández**, permet a l'alumnat participar de forma activa, tenint en compte les seves eleccions, decisions, opinions, desitjos,... Qualsevol experiència que plantejem a la classe la podem enfocar d'aquesta forma: tot esdevé objecte de coneixement i per tant d'aprenentatge. Això facilita globalitzar l'aprenentatge i realitzar transferències de coneixement.
- **Educació emocional:** les emocions estan directament relacionades amb

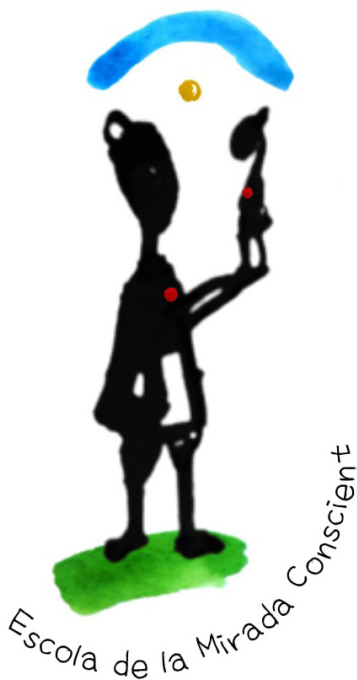
l'aprenentatge. Les experiències generen emocions que queden enregistrades a la nostra memòria límbica o mamífera. Per al neuròleg **A. Damasio**, raó i emocions van juntes, són la base del comportament social. Per a **H. Maturana** i **F. Varela** no es pot separar cos i ment, matèria i esperit, el cos humà és un tot holístic. També per a **Rita Levi Montalcini**, estem guiats per la regió límbica del cervell, com la resta dels mamífers. Sobre aquest cervell emocional, els humans hem desenvolupat el neocòrtex, que ens ajuda a controlar-lo, però primer va l'emocional.

- **Pedagogia sistèmica**: Uns dels seus màxims exponents a Espanya són **Mercé Travesset** i **Carles Parellada**. Aquesta mirada possibilita als docents percebre la realitat educativa com un ecosistema, vinculant sistemes familiars, socials, culturals i històrics. Ens aporta eines i recursos per ordenar i gestionar els reptes de l'educació del nostre temps.
- **Neurodidàctica**. L'epistemologia explica el procés pel qual es produeix l'aprenentatge. Actualment hi ha grans avanços en aquest camp, en el que podem citar a **Michael Gazzaniga**, de la Universitat de Califòrnia i ací a **Francisco Mora**, de la Complutense o a **Anna Forés** de la Universitat de Barcelona. Les investigacions mostren que és la criatura qui fa l'anàlisi de la realitat per traure les seves pròpies conclusions, i la realitat és complexa, global, holística. Hem de tenir en compte que el cervell humà opera amb idees no amb conceptes. Com a docents estimularem el nostre alumnat perquè es plantege idees i preguntes (això què és?, què passa si...?). Un cervell intel·ligent no és el que té més neurones, sinó el que estableix més connexions sinàptiques.
- Òbviament cal prendre **Consciència**: Ens cal, abans de res, SER i ESTAR. L'alumnat aprendrà del que som, no del que diem, ni del que fem. Hem de posar consciència en totes les nostres decisions, i experimentar la plenitud del ser. Per això, en cadascun dels nostres actes hem d'estar presents amb la nostra consciència plena, amb el que podem escoltar, mirar, acompanyar,... el nostre alumnat. Un autor que ens ha ajudat a entendre-ho és **Satish Kumar**
- I tot això, arrelat a l'**entorn natural**. Les xiquetes i els xiquets d'avui tenen dèficit de natura. L'escola ha de ser compensadora, d'eixe dèficit, i viure la natura ha de ser una part essencial del nostre programa. Ens hem de centrar en permetre que els xiquets i les xiquetes aprenguen mitjançant experiències en la vida natural, incloent les responsabilitats, la interacció social, el joc lliure. El referent internacional és **Richard Luov** i ací, a casa nostra, **Heike Freire**, tot i que **Giner de los Rios** ja deia que "la millor aula és sota un pi"

Així doncs, podem dir que el paradigma teòric que regeix el nostre treball és el neuro-socio-constructivisme-emocional-sistèmic amb consciència i naturalista.

Al nostre model educatiu l'hem anomenat "**l'escola de la mirada conscient**", entenent el terme **mirada** en el seu aspecte més ample: mirada, escolta, acompanyament, relació, complicitat, valors,... i entenent el terme **consciència**, com la qualitat de ser plenament en el moment present, per nosaltres i pel que estigam fent.

Així, construint una escola amb la mirada conscient, estem pendents, amb tot el nostre ser d'allò que necessita el nostre alumnat

Marc Didàctic

Amb el suport de la legislació, i amb el suport de tots els referents teòrics esmentats, hem creat una proposta didàctica que es pot expressar en els següents termes:

- **Autonomia:** Tal com marca el currículum d'infantil l'autonomia de l'alumnat és un dels objectius fonamentals en aquesta etapa: al D38, art 2.3, o entre els objectius que esmenta a l'article 3. També dóna nom a un àmbit: coneixement de si mateix i autonomia personal. Però, autonomia per a què? per fer aquelles coses que els adults decidim? És evident que cal treballar l'autonomia personal en els aspectes de la higiene o en els quefers diaris, però l'autonomia és un concepte molt més ampli, també podent ser entesa com autonomia per a decidir, decidir que vull fer, que vull aprendre i com. I és ací on entra un altre aspecte fonamental que és la democràcia.
- **Democràcia:** Si volem una societat democràtica, ho hem de potenciar des de l'educació, des de les aules. Hem de donar veu al nostre alumnat. Però sobretot que se senten escoltats, que el que diuen es fa realitat. Ens cal aplicar a la classe una democràcia radical, on cada vot conta, o cada decisió s'acata. Per això, les nostres assemblees, els espais on decidim, s'omplien de contingut. "Hem de ser menys *mestres que parlen i ensenyen*, per ser més *mestres que escolten i aprenen*" Tenim la gran sort de poder aprendre dia a dia del nostre alumnat, sols cal escoltar-los més.
- **Procés educatiu:** Ens centrem en els processos i les relacions i no tant en els continguts. Entenem que la criatura ha de construir els seus propis aprenentatges, primer en el grup, i després asimilant-los i connectant-los amb les seues experiències prèvies. Això fa que la criatura aprenga d'una manera significativa i globalitzada. Ara bé, això comporta haver d'abandonar la idea que les xiquetes i els xiquets han d'assolir un objectiu determinat en un moment determinat. Si posem damunt la taula com aprenen les criatures, com funciona el seu cervell, veurem que va seguint un camí, un procés, i que la nostra feina és ajudar-los a avançar, actuant en la seua ZDP. Però eixe procés és individual, no col·lectiu. Cadascuna de les persones que tenim davant té el seu ritme, els seus interessos, les seues necessitats.

D'aquesta manera donem cabuda a tot l'alumnat. No marquem les mateixes fites per a totes i tots ja que seria com *valorar a un peix per la seua capacitat per pujar a un arbre* (frase atribuïda a Einstein)

- **Gestió Emocional:** Aquest punt és fonamental, i no pot ser tractat com un tema a treballar, com si d'una matèria es tractés. La gestió emocional ha de formar part del dia a dia a l'aula, i a més, ha de ser prioritari sobre qualsevol altre aspecte. En el moment que hi haja un conflicte emocional aquest ha de ser tractat, ja que mentre el xiquet o la xiqueta tinga aquest conflicte no podrà ser capaç de fer cap altra cosa. S'ha de abordar amb molta cura, respectant els ritmes de cada xiquet/a, oferint-li la possibilitat de que s'expresses, si així ho considera, o oferint-li altres alternatives (una abraçada, una estona de tranquil·litat, una passejada...) sempre amb la connivència de tot l'alumnat, ja que són ells i elles les que estan més a prop i poden saber com es sent o com ajudar-la, i d'aquesta manera, a més, reforcem l'empatia. La classe és el gran contenidor que regula les nostres relacions.
- **Famílies:** Sistèmicament, l'escola, nosaltres, estem al servei de les famílies per ajudar-los en l'educació de les criatures. Situar-te en aquest lloc implica un canvi important en el nostre "estatus" de mestre d'escola pública, que som "els que sabem" per passar a estar "al servei de". En realitat, tota la funció pública estem "al servei de", encara que no ho sembla, però més especialment a l'escola, on les famílies porten el seu "tresor més preuat" i el deixen a les nostres mans. Cadascú ha d'estar al seu lloc per poder educar.
- **Entorn:** Nosaltres no podem entendre una escola que no estiga arrelada a l'entorn. Som una escola arrelada a l'entorn, però oberta al món. És per això que aprofitem al màxim aquest entorn tan privilegiat que tenim per aconseguir la majoria dels objectius que ens proposem, ja que ens ofereix infinitat d'experiències, vivències i curiositats. Per l'est, a unes passes de l'escola tenim els horts i podem arribar a la mar. Si anem cap a l'oest, creuem el barri del Pinet i tenim la muntanya i el castell. Al nostre barri tenim multitud de serveis i botigues, que, igualment podem aprofitar. El que ens dona el lloc en el que vivim es clau per entendre el nostre món. Treballem el màxim possible a l'exterior, on el nostre alumnat se sent més lliure i on pot viure més i millors experiències. Això ens ha fet potenciar els nostres espais escolars per fer-los cada cop més naturals i oferir més possibilitats d'aprenentatge al nostre alumnat.

- **Interacció entre iguals:** Com diu André Stern “l’aprenentatge no es dona, succeeix”. Aquest aprenentatge, dia a dia, es crea, es construeix, sobretot, entre iguals. La nostra tasca és la de facilitar les ferramentes i les oportunitats per a que aquests aprenentatges succeeixen. El nostre paper com a mestres és el de generar totes aquestes oportunitats oferint-los experiències d’aprenentatges riques i diverses on cadascú pugui desenvolupar el seu màxim potencial. En el mateix sentit, potenciem l’espai de conversa i l’assemblea. Aquests espais ens aprofiten per entendre quins són els desitjos i les necessitats del nostre alumnat, alhora que compartim sabers i “passaes”, o organitzem el que va a succeir a la classe.
- **Avaluació:** Entenem l’avaluació com un procés de recerca professional per descobrir el nivell evolutiu individual i diferenciat de cadascun dels nostres alumnes. Seguint aquest plantejament no ens fixem metes ni objectius tancats, sinó que fem un seguiment dels processos de construcció del coneixement atenent al nivell de maduresa de cadascú. Això ens aprofita per treballar en la zona de desenvolupament potencial de cada criatura.

“Cal tot un poble per educar un sol xiquet, una sola xiqueta”

Aquesta frase està a l’entrada del nostre centre, i és clau per explicar com entenem l’educació. Una educació que hem de construir entre totes i tots: alumnat, professorat, famílies, barri, poble, entorn... És per això que obrim les nostres portes per a que tots ells hi participen. I també deixem les portes obertes per poder eixir a viure d’allò que ens envolta, aprendre de la quotidianitat i d’allò tan senzill però tan ric alhora com és la natura i el poble.

Entre totes i tots ho anem a aconseguir. **Ubuntu**

Les pràctiques educatives (avui)

SER

- Activitats organitzatives
- Visites a les cases
- Moviment conscient
- Taller noms / cognoms
- Me'n recorde
- Educació Física

FER

- Cuina
- Exploradors
- Hortet
- Experiments
- Art
- Música

PENSAR

- Llenguatges
- Matemàtiques
- joc de la Sorpresa
- Experiments

CONVIURE

- Assemblea / espai de conversa
- Teatre / conte
- Pati
- Esmorzars
- Agrupacions internivell

EQUIP E. INFANTIL
CEIP V. DESEMPARATS
ABRIL 2022

FEM D'ALLO ORDINARI UN FET EXTRAORDINARI